

FOLKETINGET

Europaudvalget

Referat af 3. europaudvalgsmøde

Mødedato: onsdag den 9. oktober 2024

Tidspunkt: kl. 13.00

Sted: vær. 2-133

Dagsorden

Den 7. oktober 2024

1. Samråd med europaministeren om dansk EU-formandskab og tilgang til krav om øget EU-samarbejde
EUU alm. del (20241) – Samrådsspørgsmål A

L 2. Eventuelt

Praktiske oplysninger:

Hvor intet andet er angivet, afholdes Europaudvalgets ordinære møder for åbne døre. Tilmelding for tilhørere skal ske *senest kl. 12.00 dagen inden mødet* ved Europaudvalgets sekretariat (europaudvalget@ft.dk; tlf. +45 33 37 36 10). Der vil være pladsbegrænsning.

Anvendte forkortelser:

FO =Forhandlingsoplæg

L =Lukket behandling

Europaudvalget

Referat af 3. europaudvalgsmøde

Dato: onsdag den 9. oktober 2024

Tidspunkt: kl. 13.00

Sted: vær. 2-133

Til stede: Brigitte Klitskov Jerkel (KF) formand, Henrik Møller (S) næstformand, Tanja Larsson (S), Christian Friis Bach (V), Karin Liltorp (M), Alexander Ryle (LA), Morten Messerschmidt (DF), Alex Ahrendtsen (DF) og Theresa Scavenius (UFG).

Desuden deltog: Europaminister Marie Bjerre.

Punkt 1. Samråd med europaministeren om dansk EU-formandskab og tilgang til krav om øget EU-samarbejde

EUU alm. del (20241) – Samrådsspørgsmål A

Samrådsspørgsmål A

Stillet af Alex Ahrendtsen (DF) og Morten Messerschmidt (DF)

»Hvordan vil europaministeren sikre, at Danmark under det kommende danske EU-formandskab får indflydelse på at beskytte dansk suverænitet og undgå yderligere centralisering af magten i EU, særligt set i lyset af de øgede krav om samarbejde på områder som migration og forsvarspolitik?«

Samrådsspørgsmålet har tidligere været stillet i folketingsåret 2023-24, jf. EUU alm. del – samrådsspørgsmål F.

Morten Messerschmidt (DF): Jeg ser frem til en samtale om, hvad der skal ske i andet halvår af 2025, når Danmark står i spidsen for Rådet.

Vi noterede i løbet af valgkampen til Europa-Parlamentet, hvordan i hvert fald to af regeringspartierne – herunder ministerens – havde en række holdninger til, hvad EU ikke skal lave lovgivning om. Planlægger man at realisere det i løbet af det danske formandskab?

Der er for nylig blevet vedtaget en asyl- og migrationspagt, som kompromitterer Danmarks sikkerhed i forhold til migration. Vil man tage det op i formandskabet?

Draghirapporten blev udgivet for ganske nylig, hvor man kommer med en række meget føderalistiske forslag, bl.a. udvidet fælles gældshæftelse. Det vil forgælde danskerne, drive renterne op osv., hvis vi skal have fælles gældshæftelse med de insolvente sydeuropæere. Vil ministeren give et bud på, hvordan vi med fælles indsats kan ændre på det?

Der er også spørgsmålet om ukrainsk medlemskab af EU, som vi har bemærket, at regeringen har stærke holdninger til. Hvordan ser man, at det bliver behandlet under det danske formandskab? Vil man sikre, at europæerne – selvfølgelig især danskerne – kender de fulde økonomiske og politiske konsekvenser, hvis man går videre ned ad det spor, som Ukraine står i nu?

Europaministeren (Marie Bjerre): Vi lever i en tid, hvor behovet for EU aldrig har været større. Vi befinder os i en ny geopolitisk virkelighed, der er præget af øget stormagtsrivalisering, skærpet konkurrence og krig i Europa, for ikke at nævne klimakrise, naturkatastrofer og et fortsat migrationspres.

Vi har før set, at EU leverer svar på kriser, når det er nødvendigt. Vi så det med covid-19-krisen. Vi så det med energikrisen. Og vi har set et meget handlekraftigt EU efter Ruslands invasion af Ukraine. Også denne gang skal vi bruge EU som en platform til at finde svar og løsninger. For det bedste værn i en farlig verden er, at vi står sammen.

Jeg ved, at jeg med dét budskab taler som repræsentant for det store flertal af partier i Folketinget, der tager ansvar for Danmarks plads i Europa og for Europas fremtid. For den europapolitiske aftale, som vi indgik i december 2023, slog tydeligt fast, at der mere end nogensinde er brug for et stærkere EU. Det gælder både nu og her, men det er også regeringens ambition med det kommende EU-formandskab.

Vi vil arbejde loyalt og effektivt for at finde fælles løsninger på de mange udfordringer, vi står over for. Vi skal styrke Europas konkurrenceevne. Vi skal sikre et Europa, der tager større ansvar for egen sikkerhed og fortsat står urokkeligt i støtten til Ukraine. Og vi skal prioritere den grønne omstilling. For Danmark handler det også i formandsstolen om at finde pragmatiske, konkrete løsninger på de reelle udfordringer, vi som europæere står over for.

Det er ingen hemmelighed, at spørgerne har et andet syn på EU end det store flertal i Folketinget og i befolkningen. Det var afskaffelsen af det danske EU-forsvarsforbehold et godt eksempel på. Som jeg forstår det, arbejder Dansk Folkeparti for dansk udmeldelse af EU. Det respekterer jeg selvfølgelig – selv om jeg er lodret uenig.

Danmark er efter min opfattelse stærkere i EU end uden for. Dansk suverænitet er ikke truet af EU, og der er ingen traktatændringer på EU-landenes dagsorden. Tværtimod. Heldigvis har vi en EU-traktat, der i dén grad har bevist, at den fungerer. At hvis den politiske vilje er der, så kan løsningerne findes i den. Det så vi under covid-19-krisen med bl.a. fælles indkøb af vacciner og energikrisen, hvor EU med sine fælleseuropæiske krisetiltag formåede at reducere den samlede import af russisk gas til EU-landene fra 45 pct. i 2021 til 18 pct. i 2024. Og vi så det efter Ruslands invasion af Ukraine i 2022 med EU's militære støtte til Ukraine via både levering af militært udstyr og træning af ukrainske styrker.

På samme måde kan den gældende traktat også godt rumme et øget samarbejde inden for migration og forsvarspolitik, sådan som Morten Messerschmidt og Alex Arendtsen fremhæver. For det har vi brug for. Vi kan ikke hamle op med Rusland – eller Kina – hvis vi skal gøre det hver for sig. Vores forsvarsindustri og vores forsvarsinvesteringer halter bagefter. Netop deraf kommer de øgede krav til et endnu stærkere EU-samarbejde om sikkerhed og forsvar, som spørgerne henviser til. De er fuldt ud berettigede. Det er et stærkere EU-samarbejde, som også vil komme

NATO og Ukraine til gavn. Men det er naturligvis vigtigt, at EU holder sig inden for de kompetencer, som EU er tildelt gennem traktaten. Det er noget, som regeringen har stort fokus på og løbende holder øje med, for det er vigtigt, at Unionen også respekterer de fælles spilleregler for EU-samarbejdet, som vi er blevet enige om.

Man kan godt på én og samme tid være glødende europæer – som jeg er – og samtidig forholde sig kritisk til nogle af de måder, som EU arbejder på. Man kan godt gå ind for et stærkere, dybere, bredere Europa og samtidig ønske at gøre nogle ting anderledes og sikre respekt for nærhedsprincippet. Sådan har jeg det. F.eks. synes jeg, at EU på nogle områder har overreguleret og overbureaukratiseret. Jeg hører fra mange virksomheder og organisationer, at det er tungt og svært at leve op til alle regler, og at konkurrencevilkårene i forhold til f.eks. USA derfor forringes, særlig for små og mellemstore virksomheder. Det skal vi lave om på. Det skal blive nemmere at drive virksomhed i EU. Både byrder og barrierer skal reduceres. Vi skal gøre bedre brug af konsekvensanalyser, så vi ikke vedtager lovgivning, som vi ikke kender konsekvenserne af. Jeg er glad for, at den nye Kommission vil rette fokus på det, eksempelvis med en ny kommissær med ansvar for bl.a. implementering og simplificering. Og jeg er glad for, at Mario Draghi tager emnet op i sin rapport. Konkurrenceevne er noget, som vi vil have fokus på under dansk formandskab.

Men når vi retter vores kritiske blik mod EU-samarbejdet – og det skal vi – synes jeg, at det er vigtigt, at vi fokuserer på konkrete og reelle problemer. Abstrakte, institutionelle og teoretiske diskussioner om suverænitetsafgivelse eller traktatændringer er ikke øverst på listen. Tværtimod. Det er de fleste af os heldigvis enige om, og jeg er glad for, at et bredt flertal i Folketinget har slået fast, at vi har behov for et helhjertet dansk engagement i EU. Vi har behov for et EU, der i højere grad står i egen ret og for et stærkt og handlekraftigt EU. Det vil jeg og den øvrige regering arbejde benhårdt for, både i den kommende periode og under det danske EU-formandskab. Det glæder jeg mig til.

Jeg vil slutte af med at gentage: Det bedste værn mod en farlig verden er, at vi står sammen. Det gør vi bedst gennem EU.

Morten Messerschmidt (DF): Hvad betyder et stærkere og dybere EU mere konkret? Regeringen har ytret sig negativt om EU's regulering af minimumslønninger, barselsordninger, plastikdirektivet med forbud mod plastiksugerør og skærpede klimakrav til private boliger. For nylig vurderede EU-Domstolen den danske ghettolov, på trods af at vi har et retsforbehold. Jeg forestiller mig, at et dansk formandskab kan realisere nogle af regeringens løfter til danskerne om, at man gerne vil have mindre EU på de områder. Men jeg hører ikke så meget konkret.

Jeg hørte heller ikke et svar på de konkrete spørgsmål i min indledning. Fælles gældshæftelse er måske på papiret ikke suverænitetsoverdragende, men de fleste mennesker vil betragte det som relativt indgribende, at man skal betale og hæfte for andre folks gæld. Det er jo noget af det, Mario Draghi foreslår. Hvordan ser man på det?

Hvad forestiller man sig konkret i forhold til at forbedre implementering, så det ikke skader Danmarks konkurrenceevne? Kunne man f.eks. forestille sig, at regeringen vil gøre det til en prioritet, at ikrafttrædelsestidspunktet for et direktiv først skal være, når alle lande har implementeret det –

også Malta, Cypern osv.? Det ville være meget konkret. På den måde hænger danske virksomheder ikke på en kraftigere regulering end alle dem i syd.

Ministeren nævnte konsekvensanalyser. Betyder det, at man vil gå over til ex post-analyser, hvor man i dag kun anvender ex ante-analyser? Altså at man fremlægger konsekvensanalyser, når man fremlægger et direktiv eller en forordning, men at man ikke foretager en ny konsekvensanalyse, efter det har været igennem hele møllen, og det er blevet ændret på hundrede sytten måder? Dermed ved man reelt ikke, hvordan et direktiv rammer ude i virkeligheden.

Alex Ahrendtsen (DF): Dansk Folkeparti er en stærk tilhænger af det indre marked. Det har vi altid været, og det er vi fortsat, for det gavner det danske erhvervsliv. Men det gavner ikke, at vi – med ministerens ord – overregulerer og overbureaukratiserer. Så langt er vi enige, men ord er taknemmelige. Jeg har siddet i Europaudvalget i nogle år, og hver fredag tager vi stilling til regeringens forhandlingsoplæg, og Dansk Folkeparti er stort set det eneste borgerlige parti, som ikke bakker op om de forhandlingsoplæg, der bebyrder erhvervslivet med flere afgifter, bureaukrati og reguleringer, som kommer i stride strømme fra EU. Nu siger ministeren fra den regering, der har accepteret overreguleringen og overbureaukratiseringen, at man vil gå til kamp mod overbureaukratisering. Hvad betyder det konkret? Vil man lægge afgørende vægt i sine forhandlingsoplæg fremover, når EU pålægger erhvervslivet flere byrder, hvilket de jo kommer til? Det er en maskine, man ikke bare kan standse. Bureaukratiet har sin egen inertie og sine egne love. Hvad vil regeringen konkret gøre for at rulle den massive overregulering og overbureaukratisering tilbage?

Europaministeren (Marie Bjerre): Jeg vil tillade mig at besvare spørgsmålene fra de to spørger samlet. Når jeg siger, at vi ønsker et stærkere og dybere EU, handler det om, at EU skal være mere handlekraftig på udfordringer som eksempelvis migrationskrisen, krigen i Ukraine og klimakrisen. Ukraine er et godt eksempel, hvor vi allerede har et godt samarbejde i EU om at støtte Ukraine. Kunne vi gøre endnu mere for at støtte dem? Kunne vi hjælpe Ukraine bedre på vej til at blive optaget i EU på sigt?

Hvad angår konkurrenceevne, ser jeg for mig, at vi i højere grad kan arbejde sammen i EU. Hvordan bruger vi eksempelvis vores budget? Er det hensigtsmæssigt for at få mest mulig konkurrenceevne i Europa? Skulle vi gøre det på en anden måde? Kunne det være, vi skulle have fælles investeringer? Det vil også være et samarbejde for at hæve konkurrenceevnen.

Det er rigtigt, at vi ikke bryder os om europæisk lovgivning på visse områder. Vi har f.eks. fra dansk side udfordret minimumslønsdirektivet. Der er en verserende sag nu, hvor vi mener, at det havde været bedre reguleret i medlemslandene. Et andet eksempel er bureaukrati, for der er kommet meget bureaukrati igennem EU, hvilket Mario Draghi også peger på. Han fremhæver, at der er 13.000 lovgivningsakter fra EU i sidste kommissionsperiode. I samme periode er der 3.500 fra USA. Det er rystende, og det tegner et godt billede af, hvorfor konkurrenceevnen halter så meget i Europa. Det er et område, hvor vi vil bruge det danske formandskab til at presse på for, at vi får sænket byrderne for virksomhederne og mindre bureaukrati. Vi har allerede påvirket området, og det vil vi fortsætte med. Eksempelvis er det dansk fortjeneste, at der er kommet en kommissær for afbureaukratisering og simplificering med et tværgående blik.

Jeg har med glæde noteret mig, at Ursula von der Leyen har et krav om en byrdereduktion på 25 pct. Det vil vi fra dansk side bakke op om og også presse på for. Vi vil udnytte de fora, vi nu kan, for at italesætte, at det er vigtigt, at byrderne for virksomhederne bliver sænket.

Theresa Scavenius (UFG): Samrådet foranlediger den store samtale om, hvad vi skal med EU. Hvor det tidligere har handlet om suverænitetsoverdragelse, handler det nu om mere eller mindre bureaukrati. Men jeg synes, at vi skal flytte debatten til at være en diskussion om, hvad vi vil med EU. Hvilke udfordringer er det kun EU, der kan løse? Hvorfor interessere sig så meget for størrelsen frem for de problemer, vi kan løse?

Overregulering og overbureaukratisering lyder meget farligt, men hvad er det egentlig? Ministeren nævner også byrdereduktioner for virksomhederne, men her i udvalget læser vi alle forslagene igennem, og rigtig meget lovgivning – f.eks. i denne uge omkring mikroplast, men også i forbindelse med skovpolitik osv. – kan ikke løse problemerne. Eksempelvis kan man ikke forbyde eller reducere mikroplast eller skabe bedre skove – det har man opgivet, for der er ikke politisk opbakning til, at EU laver en stærk skovpolitik. Til gengæld laver man politik for dataindsamling og målinger, som er enormt bureaukratiske for virksomhederne, så vi kan vide, hvordan f.eks. vores skove har det, eller hvor meget mikroplast der er, uden at det reelt har en effekt. Vi gør det, fordi vi ikke kan lave den rigtige lovgivning til at få reduceret mikroplast eller sikret bedre skove. Der er en grund til, at der kommer en masse bureaukratiske forslag. Det skyldes, at der er en politisk modvilje mod at lave rigtig politik, der lovgiver og regulerer. Derfor er det en generel problemstilling, at der mangler implementering af meget af den gamle EU-lovgivning.

Ministeren snakker om et handlekraftigt EU, men min bekymring er, at vi ikke har et handlekraftigt EU. Det har Den Europæiske Revisionsret vist mange gange. De siger, at der mangler effektmålinger af de brugte ressourcer. Vi bruger f.eks. rigtig mange penge på noget, der hedder klimapolitik, men når vi måler klimaeffekten af de anvendte penge, kan de ikke bevises.

Hvilke konkrete lovforslag vil blive prioriteret under formandskabet? Hvilke dagsordener vil man gerne sætte?

Morten Messerschmidt (DF): Det er kun overskrifter. Ministeren ønsker mere handlekraft i håndteringen af migration, bedre koordineret støtte til Ukraine, bedre konkurrenceevne, en anden måde at håndtere budgettet på og fælles investeringer. Jeg kender da ikke nogen, der ikke mener det. Men hvad vil man gøre? Da Danmark havde EU-formandskabet i 2002 havde man en ambition om en østudvidelse. Vi var ikke enige om det hele dengang, men det var da visionært. Man vidste, hvad Anders Fogh Rasmussen satte sig for at realisere. Det var første gang, at danskerne som nation fulgte med i, om det lykkedes eller ej. Der går 13½ år, før Danmark får formandskabet igen, og så kommer man med en gang overskrifter. Man er enig med von der Leyen i, at bureaukratiet skal reduceres med 25 pct., men man kan ikke nævne et eneste direktiv, som man agter at gøre til en prioriteret indsats. Hvad er det for en gang koldt tevand at komme med, så kort tid før Danmark har en enestående chance for at sætte en prioriteret dagsorden i EU? Det kan vi simpelt hen ikke leve med. Ja, vi har fået en kommissær for afbureaukratisering. Vi har også i Danmark en styrelse for udvikling og forenkling, men det har ikke ligefrem betydet, at

der har været forenkling og afbureaukratisering under denne regering. Man må have en forventning om, at vi bliver konkrete. Ellers vil jeg foreslå, at udvalget afvikler samrådet og beder ministeren om at komme tilbage, når hun er forberedt.

Europaministeren (Marie Bjerre): Jeg vil henlede Morten Messerschmidts opmærksomhed på, hvad samrådsspørgsmålet drejer sig om. Jeg er ikke blevet bedt om at redegøre for de danske formandskabsprioriteter, hvilket jeg i øvrigt ikke ville kunne gøre på dette samråd, idet de ikke ligger fast endnu. De vil først blive fastlagt meget tæt på det danske formandskab, præcis som det gjorde sidste gang og forrige gang. De vil blive fremlagt af statsministeren i Folketinget efter fuldstændig sædvanlig procedure. Derfor kan jeg af naturlige grunde ikke være mere konkret om, hvad det danske formandskab vil prioritere.

Til Theresa Scavenius: Jeg kan ikke svare på, hvilke lovforslag man under dansk formandskab vil prioritere. Det vil jeg heller ikke kunne svare på i morgen eller om en måned, for det afhænger også af det polske formandskab og Kommissionens arbejdsprogram.

Jeg må minde om, at da Danmark havde formandskabet i forbindelse med østudvidelsen, forsøgte man at undersøge det danske formandskab ved at kalde østudvidelsen meget svær. Det lod sig så gøre, heldigvis, og blev derfor en kæmpe succes.

Vi har gjort os tanker om, hvad vi gerne vil prioritere under et dansk formandskab, men det bliver for nuværende i overskrifter. Vi vil eksempelvis prioritere sikkerhedsspørgsmålet, støtten til Ukraine, forsvarspolitik og migration. Morten Messerschmidt beder mig om at være mere konkret. Danmark er afsender på et brev sammen med 15 medlemslande til Kommissionen med forslag til, hvad man kan gøre for at få bedre samarbejde på migrationsområdet, eksempelvis – for at være konkret – bedre hjemsendelser. Det er vi i Danmark ret gode til sammenlignet med andre europæiske lande. Kunne man blive bedre til det i Europa? Det er i øvrigt også i dansk interesse. Andre konkrete forslag er samarbejde med tredjelande, partnerskaber osv.

Der bliver spurgt, om vi kan blive mere konkrete med hensyn til afbureaukratisering. Problemet er, at virksomhederne bruger alt for lang tid på rapporteringer. Dansk Industri har lavet en måling, som viser, at danske virksomheder bruger over 40 mio. timer om året eller svarende til 25.000 fuldtidsmedarbejdere alene på at rapportere data til offentlige myndigheder. Derfor er vi glade for, at der er kommet en kommissær, som er dedikeret til området på tværs af Kommissionen. Kommissæren har også fokus på, om der bliver implementeret ensartet i medlemslandene.

Karin Liltorp (M): I kampen mod bureaukrati betvivler jeg på ingen måde, at ministeren har samme interesse som alle os andre i at få reduceret bureaukratiet. Ingen i verden har interesse i for meget bureaukrati. Jeg er overhovedet ikke i tvivl om, at ministeren vil gøre alt, hvad hun kan, for at reducere bureaukratiet, men der er ikke et quickfix, for så ville det være løst.

Alex Ahrendtsen spørger, om vi ikke kan lægge afgørende vægt oftere, når vi fra dansk side er utilfredse med de beslutninger, der bliver taget i EU. Jeg tror, at vi er meget enige om, at man må tage det sure med det søde med hensyn til lovgivningen fra EU. Nogle gange er det godt, og andre gange er det ikke helt lige så godt, men man kan ikke få lov at vælge, hvilke lovpakker man har lyst til at være en del af. Enten er man med, eller også er man ikke med. Jeg tror, at ministeren og jeg er enige om, at der er langt større fordele ved at være med i EU end at være

uden for. Er det ikke rigtigt forstået, at ministeren bliver efterladt uden for forhandlingslokalet og dermed uden mulighed for at påvirke beslutninger, hvis man lægger afgørende vægt på et spørgsmål?

Morten Messerschmidt (DF): Tak til Karin Liltorp for belæringen. Måske kan vi få en liste over de beslutninger, som den danske regering har påvirket i så høj grad, at man kan mærke det?

Vi havde troet, at det var en del af de danske prioriteter at beskytte dansk suverænitet og undgå yderligere centralisering af magten. Men når ministeren mener, at mine mundtlige spørgsmål ikke ligger inden for de skriftlige spørgsmål, skal det så forstås på den måde, at det ikke vil være en prioritet for det danske EU-formandskab at beskytte dansk suverænitet og undgå yderligere centralisering?

Jeg vil stadig væk gerne have, at vi bliver lidt mere konkrete. Jeg noterer mig med en vis forundring, at ministeren overhovedet ikke nævner Rwanda, når hun taler om bedre koordinering på migrationsområdet. Sidst jeg tjekkede regeringsgrundlaget, var det faktisk en prioritet, at man skulle finde en fælles europæisk løsning for at få asylansøgere ud af EU. Der var vist en konkret aftale med Rwanda, lige indtil Lars Løkke Rasmussen trådte ind i regeringen. Har man tænkt sig at tage det op under formandskabet?

Angående bekæmpelse af bureaukrati: Har man tænkt sig at introducere solnedgangsklausuler, sådan at man har en udløbsdato, hvor et direktiv skal genbekræftes, hvis det skal fortsætte? Der er jo ingen mennesker, der gerne vil have et lovforslag med 10 pct. mere bureaukrati. Det ville være fjollet. Bureaukrati bliver altid indført med andre formål for øje, og det flugter typisk med socialistiske, overbeskyttende hensyn. Et eksempel er direktivet om cookies, så vi alle sammen minutøst kan læse 60-100 sider om, hvad der er på hjemmesiden, inden vi kommer ind på f.eks. New York Times' hjemmeside, og så er vi godt beskyttet. Nej. Der er ikke en kæft, der læser det, vi trykker bare ja, men det er belastende og fordyrende. Det er sådan, bureaukrati bliver til. Når man siger til virksomhederne, at de skal udfylde på fire hundrede parametre i forhold til deres kønspolitik, klimapolitik, elforbrug osv., er det, fordi en eller anden socialist har sagt, at hvis vi gør det, så kan vi virkelig få virksomhederne til at drive deres virksomheder på en mere bæredygtig måde. Så får man en masse rapporteringskrav, der koster alle de timer, som ministeren nævner. Hvilke konkrete direktiver vil man af med?

Det er fint at have en intention om implementeringsinitiativer. Jeg har været i Europa-Parlamentet i 10 år, og i en hel del år var jeg ordfører på netop implementeringsrapporten, hvor man kan se, at det er de samme lande, der sækker bagud på stort set alle direktiver. Viljen er bare ringere til at implementere, jo længere syd for Alperne man kommer. Man kunne jo vælge, at ikrafttrædelsestidspunktet for et direktiv først gælder, når alle lande har implementeret. Malta, Cypern eller Rumænien hænger måske i bremsen, men ingen andre lande får ulempen. Så må Kommissionen gribe ind og lægge pres på det pågældende land. Det er et helt konkret forslag blottet for polemik, som sagtens kunne lade sig gøre. Hvad tænker regeringen om det?

Europaministeren (Marie Bjerre): Til Karin Liltorp: Tak for anerkendelsen af, at jeg prioriterer afbureaukratisering meget højt. Jeg mener, det er helt afgørende for Europas konkurrenceevne, at vi arbejder for at få sænket bureaukratiet og byrderne for erhvervslivet i Europa.

I nogle tilfælde mener vi, at man bør gøre brug af afgørende vægt, men det er helt korrekt, at det i en del tilfælde ikke vil være hensigtsmæssigt, fordi det netop stiller os uden for indflydelse. Spørgsmålet handler vel i høj grad om, hvorvidt man ønsker at være en del af EU. Man er muligvis imod reglerne og imod praksissen i EU, og derfor ønsker man afgørende vægte, men det er vi ikke – vi synes ikke, vi skal melde os ud af EU, vi synes, vi skal indgå konstruktivt i samarbejdet, og derfor skal man tænke sig godt om, inden man gør brug af afgørende vægte.

Til Morten Messerschmidt: Det er altid en del af regeringens prioriteter at beskytte dansk suverænitet og undgå yderligere centralisering af magten i EU. Det ser jeg som en del af mine arbejdsopgaver som europaminister. Det er uafhængigt af, om Danmark overtager et EU-formandskab. Selvfølgelig skal vi stå værn om Danmarks suverænitet løbende. Vi skal sørge for, at nærhedsprincippet er overholdt i grund- og nærhedsnotater, og det fortsætter vi selvfølgelig med at gøre. I den sammenhæng spiller Folketinget i øvrigt en afgørende rolle.

Morten Messerschmidt spørger endnu en gang, om jeg kan være en smule mere konkret. Jeg bestræber mig på det så godt som overhovedet muligt. Der bliver spurgt ind til Rwanda, og det er et af de forslag til fælles løsninger, der indgår i det fælles brev. Hvor langt man er med de konkrete løsninger, ligger ikke på mit bord. Det ligger hos udlændinge- og integrationsministeren.

Jeg har ikke noget personligt imod solnedgangsklausuler, tværtimod, det kan være et fornuftigt værktøj, men det afhænger af den konkrete lovgivning. Man kan overveje fra gang til gang, om det giver mening, også med blik på at sænke byrderne for erhvervslivet.

Det er helt korrekt, at nogle lande er bedre til at implementere end andre lande. Nogle lande er gode til at overimplementere. Det er en af grundene til, at vi har fået en implementeringskommisær. Der bliver konkret foreslået, at lovgivning først træder i kraft, når alle lande har implementeret. Det ville jeg mene er en uheldig vej at gå ned ad, for det vil betyde, at det langsomste land sætter tempoet. Det vil med andre ord indføre vetoret på en række områder, for det vil betyde, at et enkelt land ville kunne blokere for god, sund, fornuftig lovgivning, som alle andre lande gerne vil have træder i kraft.

Theresa Scavenius (UFG): Det er et paradoks. Ministeren er meget fokuseret på, at EU er rigtig godt, men hvorfor skulle borgerne bakke op om EU, når regeringen kun snakker om EU som et tungt, bureaukratisk monster? Hvornår begynder vi at fokusere mere på, hvad EU gør? EU er med til at beskytte territorial sikkerhed og suverænitet. Danmark er en lillebitte plet i en meget vild verden, hvor techgiganterne har mere magt end den danske regering. I forhold til klimapolitikken er der mange fossile giganter, der er mere magtfulde end den danske regering. Bruxelles kan hjælpe os til at lave noget af den politik, man fra dansk side ikke evner længere. Det gælder også retssikkerhed. EU laver mange gode forordninger og direktiver for at beskytte bankkunder imod bankers urimelige gebyrer, EU beskytter børn mod kemi osv. Jeg ville ønske, ministeren fokuserede mere på de ting. Den antieuropæiske dagsorden er i denne tid dybt problematisk, og det gør, at vi ikke får løst nogen som helst politiske problemer.

Det bekymrer mig, at prioriteringerne for EU-formandskabet først annonceres af statsministeren lige op til formandskabet. Det handler ikke kun om konkrete forslag, men om hvilken dagsorden vi ønsker at sætte. Hvad er det for et EU, Danmark ønsker på landkortet i forhold til sikkerhed,

klimapolitik osv.? Det ville være godt, hvis europaministeren selv havde nogle prioriteter, som dine kontorer arbejder for. Det er fint, hvis prioriteringerne først offentliggøres for offentligheden op til formandskabet, men vi skulle gerne høre om det her i Europaudvalget i god tid, så vi kan diskutere og blive inddraget. Det virker, som om der ikke er nogen proces for det, og pludselig dukker man op med et eller andet dokument, dagen før vi overtager EU-formandskabet.

Alex Ahrendtsen (DF): Et EU-formandskab er en kæmpe chance for et land, fordi man kan sætte dagsordenen. Man får ½ år til det, og de øvrige lande skal forholde sig til det. Det er en chance for Danmark, og det er baggrunden for dette samråd, som handler om det kommende danske EU-formandskab. Et af de brændende emner, som også nævnes i samrådspørgsmålet, er migration. Det er måske et af de vigtigste emner overhovedet i den europæiske politik i øjeblikket. Dansk Folkeparti interesserer sig for muligheden for pushback, hvilket betyder, at medlemslandene får mulighed for at sige nej til folk, der kommer uopfordret som migrant og vil ind over europæiske grænser. Det giver mulighed for enten at vende båden eller vende fodsålerne, så de går tilbage til der, hvor de kom fra. Der er voldsom ideologisk modstand fra mange lande, også fra regeringen. Det er en uforståelig modstand, for vi ved, at pushback virker. Det er en meget enkel og effektiv måde at forhindre illegal migration på. Vil regeringen sætte pushback på dagsordenen under EU-formandskabet med særligt henblik på at diskutere de dele af den europæiske menneskerettighedskonvention, der forhindrer os i at lave pushback? Og planlægger regeringen en form for moratorium eller nyfortolkning af konventionerne, så det giver EU og medlemslandene mulighed for at aktivere pushback og dermed få standset størstedelen af den ulovlige migration mod Europa?

Europaministeren (Marie Bjerre): Til Theresa Scavenius: Jeg værdsætter den proeuropæiske tone. Jeg synes bestemt også, det er vigtigt, at vi også har fokus på alt det, EU gør godt. Der er enormt meget, EU gør godt. Det viser det seneste valg til Europa-Parlamentet også – der er en udpræget EU-begejstring i befolkningen. Der er sikkert lige så mange gode grunde til at kunne lide EU, som der er EU-tilhængere. Jeg synes, at krigen i Ukraine er et af de bedste eksempler på, hvor stærkt Europa er sammen. Vi står sammen om at hjælpe Ukraine for at sikre Ukraines suverænitet. Covid-19-håndteringen er også et rigtig godt eksempel. EU var hurtig til at omstille afhængigheden væk fra russisk gas. Man brugte 45 pct. russisk gas i 2021 og 18 pct. i 2024. Der er masser af succeshistorier, så tak for at bringe det på banen.

Europaudvalget har ingen formel rolle i forhold til at skulle godkende formandsprioriteter, men jeg kan betrygge Theresa Scavenius i, at det er i proces. Processen er helt den samme, som sidste gang Danmark havde formandskabet. Jeg har et ønske om at inddrage Europaudvalget uformelt i bedste omfang. Det er vigtigt, at det også er en fælles opgave, for det er en chance for Danmark. Derfor har jeg naturligvis en interesse i, at udvalget er informeret, og at jeg får input fra udvalget. Jeg forsøger løbende at åbne op for de tanker, vi gør os. Det gør jeg eksempelvis i aften, hvor jeg har inviteret hele Europaudvalget til en middag netop for at drøfte disse ting mere uformelt.

Jeg kan ikke være konkret om mine egne prioriteter for det kommende formandskab, men jeg vil gerne løfte sløret for, hvilke dagsordener jeg synes er vigtige. Det ville være en kæmpe sejr, hvis vi under dansk formandskab kunne presse i den rigtige retning for at gøre mere for at hjælpe

Ukraine. Det ville også være en kæmpe sejr for det danske formandskab, hvis vi kunne gøre noget for at lægge mere vægt på at værne om retsstaten, eksempelvis ved at støtte konditionalitetsmekanismen. Det ville også være en stor sejr, hvis vi kunne sikre en bedre konkurrenceevne, sikre den grønne omstilling og adgang til grøn energi, og at vi på migrationsområdet kunne gøre noget for, at Europa tager nye værktøjer i anvendelse. Det kunne eksempelvis være højere grad af brug af pushback. Vi er åbne over for alle redskaber, der er i overensstemmelse med de internationale krav. Jeg noterer mig med glæde, at der heldigvis også sker skred i holdningen til, hvordan man løser migrationskriserne i Europa. Vi står ikke længere så alene i Danmark med vores løsningsforslag, eksempelvis at vi bliver bedre til at samarbejde med tredjelande, at vi får styrket vores grænsekontrol, og at vi sikrer, at de irregulære migranter slet ikke når over Middelhavet til Europa, fordi vi har bedre samarbejdsaftaler med tredjelande. Vi er ikke bare åbne over for det – det bør være en dansk prioritet at skubbe på for det.

Morten Messerschmidt (DF): Tak for at blive en lille smule mere konkret – det er meget værdsat. Jeg forstår det sådan, at rwandaplanen er en prioritet under det danske EU-formandskabet. Jeg forstår det også sådan, at man vil modsætte sig Draghis forslag om fælles gældshæftelse, da ministeren siger, at man vil undgå yderligere centralisering af magten i EU. Vil ministeren bekræfte det?

Jeg vil gerne slå et slag for solnedgangsklausuler. Det gennemsnitlige direktiv er 8 år undervejs. Det betyder, at hvis et direktiv skal ændres, efter det er implementeret – man får måske input om, at det ikke er det mest fornuftige, at det er bureaukratisk og osv. – så tager det ganske lang tid. Hvorimod det ikke kræver nær så meget energi og lovgivningsarbejde at nå frem til forlænge, for det er bare én artikel i det pågældende direktiv, som skal forlænges, hvis man ved, at et direktiv udløber efter f.eks. 3 eller 5 år. Derfor er det et godt redskab, som jeg vil opfordre regeringen til at anvende, når man indfører hastelovgivning – eller tvivlsom lovgivning, der er jo en del af begge dele i denne regeringsperiode. Det forhindrer ikke, at man kan vælge at forlænge levetiden for et lovforslag, når solen er ved at gå ned, så at sige.

Jeg synes, det er lidt ærgerligt, at ministeren afviser idéen om at lade alle landes implementering være afgørende for ikrafttrædelsestidspunktet. Det ville jo ikke være lovligt at lade være med at implementere. Så kunne man begynde at skærpe de straffe, man har kunnet idømme landene siden Francovichsagen ((1991) C-6/90 og C-9/90). Der gjorde man jo gældende, at hvis et land forhindrer dets borgere i at få rettigheder, som kan afledes af sekundære retsakter, så ifalder landet erstatningsansvar over for borgerne. Det kan man modregne i alle ydelserne osv. Der er jo virkemidler, og derfor ville det være et godt redskab. Men det skal man måske være EU-kritiker for at kunne se.

Karin Liltorp (M): Ministeren nævnte, at der under formandskabet vil være stort fokus på retsstatsprincippet. Vi går heldigvis meget op i overholdelse af retsstatsprincippet, hvilket kræver, at vi kan slå hårdt ned på de medlemsstater, der ikke overholder retsstatsprincippet. Hvilke tanker har ministeren gjort sig om det? Hvilke redskaber kan vi tage i brug?

Alex Ahrendtsen (DF): Tak for at svare konkret på spørgsmålet om pushback. Som jeg hører det, er det faktisk nye toner fra regeringen. Man vil nu inkludere pushback som et af redskaberne

i bekæmpelsen af illegal migration. Og man vil også tage det med under det kommende EU-formandskabet. Det er glædeligt. Hvordan vil man overbevise de øvrige lande om, at det er en god idé?

Europaministeren (Marie Bjerre): Til Morten Messerschmidt vedrørende Rwanda: Jeg kan bekræfte, at vi afsøger mulighederne for at indgå mere innovative partnerskaber med tredjelande. Jeg må henvise til udlændinge- og integrationsministeren for svar på, hvor langt man er med forskellige modeller.

Der bliver spurgt til fælles gældshæftelse, som Draghi netop påpeger. Fra dansk side er vi skeptiske over for at optage yderligere fælles gæld. Hvis man skal gå ned ad det spor, skal det være afgrænset og meget, meget specifikt. Holdningen har altså ikke ændret sig til fælles gæld.

Solnedgangsklausuler kan være ganske fornuftige i nogle sammenhænge, men jeg mener ikke, at det per automatik er et godt redskab. Man må vurdere det fra sag til sag, bl.a. fordi det vil skabe retsikkerhed, hvis man ikke kan regne med, at lovgivning er gældende om f.eks. 3 eller 5 år. Til gengæld er jeg stor tilhænger af, at man bruger reviewklausuler, altså at man gennemgår lovgivningen og undersøger, om den virker efter hensigten, og om noget skal justeres.

Jeg er ikke tilhænger af den model for implementering, Morten Messerschmidt foreslår. Jeg må medgive spørgeren, at man nok skal være EU-kritiker for at kunne se, at det er et godt redskab. Hvis et land vælger ikke at implementere EU-lovgivning, kan Kommissionen allerede i dag påse det. Jeg er glad for, at Morten Messerschmidt mener, at man i højere grad skal gøre brug af modregningsmuligheder, hvis ikke man overholder de fælles europæiske spilleregler. Det plæderer vi også for fra dansk side, når medlemslande ikke kan finde ud af at indordne sig under de fælles regler. Men det skal simpelt hen ikke være det land, der modsætter sig, som svinger taktstokken for alle de andre lande.

Til Karin Liltorp: Jeg synes, udviklingen i Ungarn – og sådan set også Slovakiet – er meget alarmerende. Det er meget vigtigt, at vi fra dansk side står vagt om retsstatsprincipperne og derfor gør noget for at styrke det. Finland og Sverige har initieret et brev til Kommissionen med konkrete initiativer til, hvad man kunne gøre, eksempelvis at bruge modregningsregler i landbrugsstøtten, hvilket jeg har bakket op om offentligt, også på det seneste rådsmøde.

Jeg bliver en smule bekymret for, om Alex Ahrendtsen forsøger at fordreje mine ord. Det, jeg siger, er ikke nyt i forhold til regeringens linje. Vi er som sagt medafsender på et brev sammen med 15 medlemslande til Kommissionen om, hvordan man i højere grad kan tackle migrationskrisen ved at se på nye løsninger, eksempelvis ved at blive bedre til at sende tilbage og lave samarbejdsaftaler med tredjelande. Det er det, der ligger i mine ord. Men det er også en bevidsthed om, at vi fra dansk side har haft en markant strammere udlændinge- og immigrationspolitik end mange andre lande, og vi forsøger at inspirere andre lande til også at tage mange af vores politikker i brug, for det er til gavn for hele Europa og Danmark, at der er bedre styr på migrationstilstrømningen.

Morten Messerschmidt (DF): Jeg vil takke ministeren for, at vi i den sidste del af samrådet blev lidt konkrete, og vi glæder os til fortsat at diskutere sagerne frem mod det danske formandskab.

3. europaudvalgsmøde 9/10 2024

Vi kommer fra to meget forskellige udgangspunkter – et føderalt og et nationalt – men det forhindrer ikke, at vi på nogle områder kan have en fælles interesse i bl.a. at få det indre marked til at fungere. Jeg synes, det ville være virkelig godt, hvis man slår hårdere ned på de lande, der ikke implementerer og overholder retsakter lige så hurtigt som i Danmark. Det gælder i øvrigt også dem, der overimplementerer for at holde konkurrenter ude. Jo mere vi kan gøre for at få ens rammer for vores virksomheder, når de agerer i andre lande, jo bedre.

Der er ikke noget mere tærende for en retsstat end korrupsion. Derfor vil jeg foreslå, at man bruger redskabet over for lande i EU, som er gennemsyrede af korrupsion, hvis man vil sikre retsstatsprincippet. Det er stort set alle syd for Tyskland, så god arbejdslyst.

Mødet sluttede kl. 14.02.